

۱۸ آغوز ۱۹۱۸

صافی : ۵۳

اوجنجهی جلد

تیکلی محبوس

اسماعيل حىق تى تىق ايدەجك اولان
 علمك اتىق اجناعات اولەيەجكى، بورادە برديرم
 سۇيۇر يورۇر . دىن نەمادىر ، نەعضوى ، نەدە
 منحصراً روحى؛ اتىق اجناعات . دىن اجناعات
 واسطەسىلە تىق ايدەيلىسە برطام . خاندات كور يورۇز
 دىن اجناتى بر وارلقدىر . اك ابتدائى جيتىر دىن بىرى
 موجوددۇر ، موجود اولماقدىر . دىن لازىمى، دىكى
 دىيەنمەنە ايدەيلىسە، چوئەك اجناتى بر ضرورتداراسان
 آراسىندە دائىم دىن اولماقدىر . دىنسىز بىلە يوق
 قبولە ميجورددۇر . اونك اجون دىنسىزك هىچ بىرى
 سىمىي دىكلەر ؛ هېسايانير . علمدە بونى انكار
 ايدەمىز . مااى وحكىمى علمك موشوعى ماددە .
 خالبوك دىن وجداندىر . وجدان تىق ايدەن اجناعات
 ايسە « دىن واردر » دىيور . اسماعيل حىق تىق
 دىنك موجودىنى قولتە ايتات ايچون : « اك رەمادە
 وار ، دىن يوقسە اخلاق دە يوق ، ناموس دە يوق ،
 غەش دە يوق ، حق دە يوق ، فضيلە دە يوق ! »
 دىيور . علم دىيە مەراض اولامادىنى كي دىن دە
 علمى افتا ايتىز ، يالمىس علمى ، فى ، صنعى الهام
 ايدىر . دىن كۆللەك ، ايلىك ، دوغرولوك اك
 بوكىم مەككومى ، دىن غايەسىدۇر .
 بوندىن سكرە اخلاقە دىن بىنى كىيور : دىن
 اخلاق بىرئە قوللايلىيور . قىط اخلاق دىن بىرئە
 كېمىز . چوئەك اخلاق بىشورىدۇر . دىن سايويدىر .
 مؤلف بوخوصودە براز مېيىدۇر . دىن ايلە اخلاق
 مناسبت قىطەلرى داها واضع ايصاحە مئاجلدىر .
 چوئەك بىدايتە دىنلە اخلاق بر مۇسسە تشكىل
 ايدىيوردى . اخلاق ياواش ياواش دىندىن آرتلايى
 اجناتى براحتياح ، بر ضرورتلە وقوعە كىلىدۇر .
 اخلاق دىن بىرئە كېمەجكى مؤلف اصل قبول
 ايتىيورسە ، دىنك دە اخلاق بو سوبون بىلە ايدەيلىسى
 قولايچە قبول ايدەيلىسە .

تأثيرتە جوق اهميت و برىيوردى . حىق تريبە دە
 جيتىك تأثيرى اسغرىيە اندىرمەك دەا مەئال
 پولونيوردى . حىق بىك فكىرنەدە اوز زمانى بىرى
 اجناعاتلەدە فاضلە مشغول اولمە باشلادىنى ايچون ،
 اولدۇق مەم بر تحول كوردىم . بو اثرندە كىندى حسايە
 مومىنئە كوردىمكە - صرف اجناعات نطقە نظرىنى
 قبول ايتىشدر . « تريبە ، دىيور ، معين بر جيتىك
 فردىي يە معين اولان حياتە حاضرلماقدىر . » دىنى
 تريبە (تلقين) « بويوك بر اهميت وىرمىسى ،
 جيتىك تأثيرتە دەا بويوك موقع ايتىرماندىن ايلرى
 كىيور .
 تلقين اجناعاتلردىن دوغىيور . بىنا عىليە دىنى
 طولايەتلەر ، عبادتلر ايتىلر وحى لادى اجناعات بىلە
 وجو قورلر وجدانئەدە دىنى وجدى ، السى مەككودى
 دوغورۇر . دىن حسنى اوياندۇرۇر .
 اسماعيل حىق بىك كىلىك ايتىدىكى اصل اصلاح
 چارەسى ، وائىرىك اك اوز بىرئال قىسمى دىنى
 تدرىساتدۇر .

« دىنى تلقين اجناعاتلر مەصولىدۇر . يەنى انسان
 دىنى تلقين آلايلىك ايچون دىنى حيات باشلىمىدۇر .
 دىنى تلقين ھەركىس ايچون لازىمدر . . . لىكىن تريبەنك
 بويوى مەككولر ايچون كافى دىكلەر . دىنى تشكىلە ،
 دىنى تلقين دىنى تدرىسلە تاماملايدۇر » قىط بو دىنى
 تدرىس عىنى زمانەدە ، مئىت علملرە چارپىشە بىلىك
 ايچون علمى اوللىيور . دىنى علملە تايىد ايدەجك
 بىكانە درس اجناعاتلردۇر . دىكىر طرفدىن مەلۇمەدە
 فىلسوف اوللىيور . « علمى مەيىت بر فىلسەدەركەم
 مەلۇم طاقندە ياشايان بوختال انقى سوندۇر بىلەر ،
 ھەمدە مختلف علملر و بىجىلرە ذاكسى اخلاقە دوغرۇ
 كىدن كىچىلكك اذعانە وجدانئە بر سلامت ، مەنطقە
 بر اصابت وىرىر . »

قىط دىنى حياتى ولا جىمئە صوفى ، اجناعاتلر
 دىنى حيات ايلە مى حياتى تأليف ايتلىدۇر . بوحرىك
 مەلۇم صوكرە مەكتىلرە كېرەد . دىنى تدرىساتلە
 علمى تدرىساتدە توحيد ايدىلىدۇر . بىنا عىليە دىنى
 تريبە سىنئەسى ، مەلۇم بىشدرىك سىنئەسى اولويور .
 خىلق تريبەسى ايچون دە اك بويوك واسطە خىطەلردۇر .
 بو ئىچىلدىن آكلاشايلىورە اسماعيل حىق بىك دىنى
 تىقندە مەيلىە اجناعات نطقە نظرىنى ، مىن آرزو قىلىك
 سىلىكى قبول ايتىشدر . يالكر كىناك كوچوكلىكى ،
 احتوا ايتىدىكى بىندىك تشوعى اوزون اوزادە يايىض
 محتاج اولان نطقەلرى بىك قېشە ، وىمئاق بىم
 براقىشدر . دىنك جىمئە حياتىدىن اصل جىقىدىنى ،
 نە بويوك بر قولتە فردلر وجدانئە حا ك اولدىنى ،
 خىلاصە دىنك اجناتى مەفھومى بىلەنلر ايچون كىناك
 اساس ادعاسى اكلامق بىك كوچىدۇر . بالخاصە
 اجناعاتلار دىن تدرىساتئە ئىچون بر اصلاح عاملى
 اولەيى ، دىنلرە مفايسەلى تارىخى نەصورئە تدرىس
 ايدەيلىبەجكى ، دىنى حيات مەفھومى الخ . دەا زىادە يايىضە
 محتاجىدۇر . فاسفە تدرىساتى ايچون دە اولە . ائرك
 بر رىندە تصادف ايتىدىكىز عرف مەفھومى ، عرف

ايلە اجناتلار كىناسىلرلى مان هىچ ايشاح ايدەمىشدر .
 خالبوك بو بزدە بىك چوق مەلۇمەدە قوللايلىش ،
 دائىم مەعضل اولدۇق قالىش بر مەستلەدۇر . بو تشكىلر برابر
 بو كوچوك اثر اوقوغىنە ، دوشونۇلكە لايقدۇر .
 اولجەدە سويلەدىكىم كى ، بويوك بر اثرەك فائەدى
 اولدۇق قىمەتلىرى قاتلى بر خطىرە ، بر پلان تشكىل ايدىيور .
 بىك مەنئەلەركە مؤلفك فكىرىدە سىنئەلى سادەجە
 اورتايە آتقىدىن عبارتدۇر . بويە نازىك بر سىنئەلى االى
 خىفە ايتىندە ، علمى بر كوزلە احاطە ايدىن مؤلف
 ھەر حالەدە بىرئانك سىلرندىن اك مەلۇملىرى ، ازالەسى
 چارەلردىن اك ايلارنى موقىتلە كورمىشدر .

معارف اصلاحتە باشلەيدىغىز شو صىرائىدە ،
 ھەر درلۇ بىرئارلە مەيىب اولان سىلطانى تدرىساتى ،
 مەلۇملىرىنى مەككولر مى دوشونۇلرەجك بر مەستلەدۇر .
 سىلطانلىرىنى وىروغىرلارنى شەدىكى حالەدە تصادفك ،
 تىقنىقىز ، ھىمىز بر تصادفك مەصولىدۇر ؛ اصل
 و قىطەلرلى اولان « كىزىدلر سىنىي تشدىرەك ، دن
 بىك اوزاقدۇرلر . اسماعيل حىق بىك بو تدرىساتىدىن
 حاصل اولان تەلىككە اك بويوك بر قىسمى كورمىش
 اولويور . شايان تشكىردۇر .

نجم الدين صادق

ايبادا

« خلاصہ کوچوک » مرقا قىسمى بويوك حرفلارلە »

۹

آشپد كىدە ايلچىلەر

مايوس آغامەئون كېيەل بىن جىلى قورار . اوردو
 طولايەنچە « دىن بر قايىناق ، بر قايىناك تېپىندىن
 سىيا ، صولونى ناصل آقتىرسە اولە » كوز ياشلرى
 دوكرەك ياغانە قاتلار . ايلونى آلتىدىن اميدىنى
 كىدىكى ، آرتق وىلنە دونك اجون كىلەر بىنىك
 ايجاب ايتىدىكى سويلر . دىيۇمەد بو فكرە مەراضدۇر .
 نسلور آغامەئون بوئون قوماندانلرى چادرىنە چاغىرەسىنى
 توصىە ايدەد . اورادە ، ئوبجىلر بىلكىن . وىرمان
 قرارلر مەنقاشە اولونماقدۇر . بو اجناتەدە آغامەئون
 آشپلە قارشى ياپدىغىدىن نەقادىشان اولدىغىنى آكلانير .

— ... بىن آشپل تىجىر ايتىم . بونى اصلا
 انكارايتىم . زوسك اوقادار سودىكى بر دو كوشى
 البتە بوئون دو كوشىجىلرى نەدەر . زوس بوكون
 اوردومىزى اونك سىننە پرىشان ايدىيور . قىط
 مادامكە خدائە ياپدىغى بىلىمدە ، شىمدى ايشتە
 سايىسىز ھدىلەر وىردرك آشپل كوكلىنى آلىق

حىق بىك دىن ايلە كىنك نظرىيەسىدە تأليف
 ايتىدىكىن صوكرە بىجرائك مەنقاشە جىقپۇر . اولە
 كىندى حالئزە ، بىجىتمىز - يىنى دىنى عىصرىك
 اجناتلرلە تأليف احتياح كورمەدىن ؛ ياشايە
 بىليوردۇق . خالبوك حيات غوغامى سىقلاشدى .
 اورويادىن مئىت علملر آلق . بو فكرلر دىنى
 عقىدەلەرمى صارسىدى . تشقيد باشلادى . دىنى
 مەككومى بو زولدى . يالكر دىن دىكل ، اخلاق ،
 ادبىيات ھەيى ، بوئون جىمئە بىلييوردى . كىنكلر
 بو علملرە فضلە مشغول اولدىلر . دىنى وجدان
 صارسىلدى . علم بويوك بىرئە كېمەدى . بىش دىن
 مەلۇمىدە مئىت علملر حىق قىلارنى انكارە قىلىشيدۇر ؛
 بىنك نىجىمى اولدۇق . كىنكلر دىنئەدە دىنە قارشى
 شەپە اوياندى . بىران بورادىن ظھور ايتدى .
 بو بىرئانك اوئەك كېكەك اتىق تريبە واسطەسىلە
 قابلدۇر : دىنى تريبەدە (تلقين) (تدرىس) دىن
 عبارتدۇر .
 اسماعيل حىق بىك ايلك اثرلرندە تريبىي دەا زىادە
 روحيات نطقە تىقندىن تىقنىق ايدىيور ، فردلر

آشپە باباسى داغماغىنى بەنك تۈسەندە بولۇپ تۇرىمىش .
سۈكرە آغا ئۆتۈك ۋەرمەك ئاستىدىكى ھەيلىدە
بىر بىر سايار . اكر آغا ئۆتۈك ئاجىيوسىرە ئۆتەك
آقھالارلە مەرجەت اغىنى سويل .

آياغى چابۇق آتيل مەن جۈۋاپ ۋەردى :
— اى اللى لائوت اوغلو ! اى قورناز
اودىس ! وقت وقت مەرجەتلە نى داخستىز
اچمەكسىز ايجون قىزارىمى ، نە پايانچى سىزە
اچچىق سويلەملىم . فەكرى نى ۋە خەندە ماقالان ،
حەقىقىي سويلەمەن نىجە جەننەك ئاشىكەندىن داھا
نەقەرە شايدىر . ايشەمە كەنى ھىچ چىكەنەندىن
شىمىدى سىزە آكلاناجمە . نە آغا ئۆتۈك ، نەدە
ئۆتەككى آقھالار نى قانداق پايانچىلەر . چۈنكى
دۈشمەن دو كۈشچىلەرلە دورمان بۇغۇشقى
بەك بۇرغۇدە ۋەرمەدى . قىزدا كەدە راخت راخت
اۋلۇدانلە جۈۋرچە دو كۈشە كىرەن تەيجەدە
غىنى پانى آليۇر . قورداقەلە جۈۋر غىنى شەرقى
قانايىۋور . بوش دورمان دە چالاشان كىيىم بولۇپ .
دو كۈشەرك رۈھى تەلەككە قويۇقەندىن ، خەندە
حەسابسىز ئۆتەككە چىكەندىن بەك نە قالدى ؟ ئۆتەك
پاۋرولرە ، طوبلايۇپ كەندى طاتايىنى بىلەرى
كەندەن قوش كىيىم سايىسىز كىچىلەر اۋلۇدام ،
سەركە قانداق بىكەن ايجون انسانلارلە دو كۈشەندە ،
نەچچە قانلى كۈنلەر كىچىرەم . كىچىلەرلە اۋن ايجى
شەھەر خراب ايتەم . بولۇق ايلۇسك اطرافقەدە
اۋن بىر شەھەر اۋلۇم . بۈتۈن بۈ شەھەرلەردىن چوقۇ
قىمەتلى ، علاشلىر كەتتەم . ھەسنى آغا ئۆتۈك
ۋەردەم . خەلىۋەكە اوخشىق كىلەك يانەندە
اۋلۇدانلەر ، كەتتەككەككە ئەھمىيەتسىز بىر قەسەم
پادىشاھلەر ، قوماندانلەر داغىيۇر ، اكر بۈيۈك
خەسەن كەندەن ئايرىۋەردى . اما ھىچ اۋلۇزامسە
اۋنلەر ، يەنە آدەلەرنە صاحب اولدىلەر . فقط ،
بۈتۈن آقھالار ايجىندە يالەكسىز نەم يايەم كىرى
آلەندى ! اۋت آغا ئۆتۈك نەم مەكفەم اۋلان
قىزى غەسب ايتىدى . خەندە بۈق ... آقھالار
تروۋالارلە ايجون دو كۈشەيۇر ؟ آتەم اوغۇللىرى
ايجون بۇ قالاۋالىق اۋرۇدۇنى بۇرەك كەتتەككە
قۇمرال ساقچى ھەلەن سەنە دىگەن ؟ انسانلار
ايجىندە قانداق بىلەن سۈنەم يالەكسىز اۋنلەرىمى ؟ ھەرقايسى ،
ھەرقايسى آدم قارىسى سۈرە ، قورۇر . بىر دەدە ،

مادامكە اۋندىن داھا قەدرەتلى ، اۋندىن داھا ئىشلىم ،
بەك اطاعت ايتىمىن .

نەسۇر آغا ئۆتۈك قىزارىمى موافىق بولۇر . آتەك
پاتەش بىرەك ايجون كۈندەككەككە قوماندانلەرى كەندى
اقتاب ايتەم . بولۇر قەنىس ، اۋدەس ، آتەقەندە ،
اۋدەيۇس ، اۋرەيدە نامەندەك ايجى مەندەك بولە
بەقارلەر .

آشلىك بۈيۈك قانلى بۈيۈك شامانچى كەندەككە
نەسب ايتىمى ايجون بۈيۈككە يالۋارلارنى نەسب
كۈرۈتۈلۈ دەككە ساقچى بۈيۈك كەندەككە بولدى .
مەيۋەندەككە كەندەككە ، چادەرنە ۋەردەككە .
پەلە اوغۇنى ، كۈمۈش ساقچى ، غەيت كۈزەل ،
نەسبەككە ايشەنمەش ، طانلى سەسلى بىر كەتتەككە
رۈھى اۋتۇتۇر بولدىلەر . آتەك بۈيۈك كەندەككە
ايجون شەھەر نى يەككەندە سۈكرە غەيتەككە ايجىندە
سەجۈپ اۋلۇشىدى . شەھەر رۈھى اۋتۇتۇر بولدى .
انسانلار شەرقى دىستانلار نى چالپۇردى . يانەندە
يالەكسىز پاتروقلە ۋەردى . سەكۈنە اۋنك چالپۇشنى
دەككە بولدى . اۋدەس اۋدەك ، ايدەلەردەك .
پەلە اوغۇنك قارىشىدە دورەككە . آتەك خەندەك
تەخەندە قەلەندى . كەتتەككە اۋلۇدەككە . پاتروقلە
كەندەككە كۈرۈنچە قەلەندى . آياغە چابۇق آتەك :
— اى دو كۈشچىلەر ! سەزى سەلاملارم !
دەدى ، خوش كەلدىكەز . فقط سەزى ، خەندە
رەغما آقھالار كەندەككە اۋ سۈيۈك سەزى بۇرەك
كەندەككە بۇرەك نە ؟

اللى آتەك بۈيۈك سويلەككە اۋنلەرى ايجىرى
آلدى . اۋزۇللى ارغۇن دىكەن قوماش قانلى
تەخەندە اۋلۇدەككە . سۈكرە پاتروقلە دۈندى :
— مەنەيۇس اوغلو ، ھەيدى اكر دىن
دەتتى آل . دەدى ، ايجەككە خەلەس شەھەرلەردىن
قۇي . ھەندە بىر قەدەر كەتتە . باقى چادەرنە
اكر مەزەن انسانلەر كەتتە .

آشپە پاتروقلە كەتتەككە بىكەن ، ايجەككە
سۈكرە ، اۋدەس ، خەندەككە دۈلەدۈر . قەھمانە
اۋزاتىر . « آتەك ... سەن بىرە چوقۇم اۋلۇككە
دۈرۈندەك . فقط كەف ، اكلەنچە ، ذوق اۋرەك
بىر اۋتۇتۇر ... » دىر . آقھالار كەندەككە
غەيت ايجىنى بىر سۈرۈندە آكلانارق اۋنك قەندە
دۈنەنە چالپۇش . اۋكەككە نەسبەككە خەلەس

ايتەم . ۋەردەككە شامانچى ھەيدەككە بىر بىر
سەزە سويلەككە : داھا ھىچ آتەك قوماش
بەك ساقچى ، اۋن آتەك نالان . آتەك
قۇتايەككە بىكەن ۋازو . ھەيدەككە بىرەككە
كەتتە اۋن بىر دەككە قۇتلى آت . اۋرەك بىر شەھەر
اكر كەككە دىيەككە . بۇ قالاۋالىق اۋنلەر
كەككە اۋ اۋنلەر غەيتەككە ساقچىلەر . داھا
اۋكە ، لەسپەككە ، ھەيدەككە يارەككە بىر كۈزەل
قانلى ۋەردەككە . بولۇر قالاۋالىق لەسپەككە كەندى
سەككە . دىكەن قانداق بىر چوقۇم كۈزەل
اۋلۇقلار ايجون بىر كەندى پايەككە ايرىۋەردى .
اۋت اۋكە بۇ قانداق بىر ۋەردەككە ، بۇ قانداق بىر
بىرەككە ، كەندەككە غەيتەككە كۈزەل بىرەككە .
بىرەككە ۋەردەككە . ھەم بۇرەك ھىچ اۋلۇ
سۈرەككە ، پاتەككە اۋلۇدەككە بىر دەككە .
ايشەككە بولۇر كەككە ھەسنى ھەم اۋكە تەسلىم اۋلۇدەككە .
اكر مەجۈرلەر پەيۋەككە بۈيۈك شەھەر نى بىرەككە نەسب
ايدەككە ، كەككە ئاستىدىكى قانداق آتەككە ،
طونچەككە دۈلەدۈرچە . بىر آقھالار غەيتەككە
اۋرەككە پانى ايدەككە ۋەقت اۋدەككە ، ھەلەندە
سۈكرە اكر كۈزەل اۋلان تروۋالى قانداق بىر
ايجىندە بىكەن دەككە سەجۈپ اۋلۇم ...
اكر بولۇق ارغۇسە دۈرەككە ارادە بەككە
اۋلۇم . اۋنى قەتلى اۋلۇم اۋرەككە ساقچى
سۈيۈككە . سەيۋەككە ۋەرتەككە ۋەرتەككە ،
لاۋدەككە . ايجىناناس ... ھەككە ئاستىدە
جەزەككە ۋەرتەككە ، سەيۋەككە كۈتۈرۈسۈن .

ھىچ بىر پانا قەندەككە جەزەككە . فقط بىر
ۋەردەككە . اۋتەككە مەجۈر شەھەر ھەيدەككە :
قانداق بىر ، نەنەككە ، يەككەككە ؛ مەجۈرلەر
سۈيۈككە فەدە ، كەككە مەزەككە ، اۋلۇككە
نەنەككە سۈكرە باغلىرى بول بەداس ... بۈيۈككە
ھەسنى دەككە كەندەككە ، قوملىق بىلەسۈرەككە
اھالىلەككە اۋكۈزەككە ، قۇيۇنلەككە چوقۇدە .
ھەيدەككە اۋنى بىر مەجۈر كەككە ايدەككە .
اۋنككە خەككە تەلەككە ، بۈيۈككە ۋەرتەككە .
ايشەككە غەيتەككە بىرەككە ۋەردەككە شەھەر !
اۋرەك بۇ دارغەيتەككە ۋاز كەككە ... بولەككە ،
پادىشاھلەر اۋلان يالەككە ھەدەككە . بۈيۈككە ايجونلەر
انسانلەر مەجۈرلەر ايجىندە اكر زىيادەككە سۈمۈرلەر .

وظیفہ کرد۔ آقہالیر اردو سیلہ کیلری
قورنامک چارہ سنی آراسیلر۔ زیرانم غضب
دوام ابتدیکہ مقصدلرینہ موفق اولمازلر۔
فقیس بورادہ قلاچق۔ ہم جادرمده یاقچ۔
یارین، ہم کیلرملہ، وطنیزہ دونجک، اما،
اگر ایسترسہ... زورلاما...

اختیار فقیس سوزہ باشلار۔ آشیلان هیچ
بروقت آبرطایاجدر۔ چونکہ بابایی بہلہ آشیل
اوکا امانت ایشدر۔ فقط غضبک تہلک لری صایار،
دوگر، کندی باشندن کچن بر وقعی، کنبلسکده
بابایی بہلہ اولان دوکوشی آکلایر۔ سوکرا
چوجوکن اونی ناصل بوویدیکنی خاطرلایر۔

—... ائی معبودلرہ بکزین آشیل!
سنی او قادار سودم کہ... بندن باشقا کیسہ بہلہ
سوفراہ اوطورمق ایستہ مزدک۔ ضیافتلرہ
دزلیتہ چقار۔ یہ ایچہ طویدیک تیکلری،
شرایری، مینی منی چوجوقلرک یایدینی کچی
بعضا کوکسمہ کوملکمہ آتاردک۔ سنک ایچون
چوق اذیت چکدم، چوق چالشم۔ دوشو۔
نوردمکہ معبودلرک برچوجوق احسان ایتلرلرہ،
ای آسیل۔ سنی کندیہ معنوی اولاد
یایم ایدہ ایلرہ برکون نی حقارتلردن، ٹولومدن
قورویاسک... ائی آشیل! بو یوک روحک
غضبنی یایشیدر۔ زیرا بو قادار مرتضیٰ برقاب
سکا یاقشاز۔

اختیار فقیس «یاواریش» لک، رجارلر نہلر
اولدینی آکلایر، یونلر زوسک قیزلیرد، طویدلرلر۔
یوزری بوروشوقدر۔ اوستری باشلری بریشاند۔
خطا معبودی «آتہ» لک آردی صیرا سوروکہ نلر۔
بو قوتلی معبود بیروندہ انسانرہ فنامدلر ایدہرک
قوشار کیدر۔ «یاواریش» لر اونی تعقیب ایلہ یایدینی
فناقلری ائی ایچکہ چالیشیلر۔ فقیس بو قیزلرک
زوسہ کیدوب فناقلری، یاپانلرک آغیغہ دولاشدیر۔
دقارنی، کندیلری دیکلمہ نلری فنامالدہ جزالندیر۔
دقارنی سویل، اک نہایت دیرک:

—... ائی آشیل! زوسک بو قیزلرینہ،
رجارہ، یاواریشلرہ لایق اولدقلری حرمق
کوستر۔

آرابالی ایک یوزہ دوکوشجی چقیدینی کورولور۔
بوتون بو یوک شہرلرہ اولان خزینہ لری
ورسہ؛ نہ قادار توز، نہ قادار قوم دانہ لری
وارسہ او قادار ہدیہ لر ورسہ، بکا یایدینی
قالتی حقارتک جزاسنی چکمدن، کوکلی
آلاماز۔ قورمال آفرویدندن کوزلہ، بارلق
کوزلو آتہ نادن معرفتی اولسہ بیلہ ینہ اولک
قیزی نکاحلہ آلمایاجم۔ اوت اولک قیزی قادی
دیہ آلمایاجم۔ خوشہ کین بر باشقا آقہالی
بولسون، قیزی اوکا ورسین، داہا زیادہ
نفوذلر بادشاہ اولسون... اگر معبودلر
حیاتی باغیشلارلرہ اویہ دونہ بیلیرسہ بہلہ
بکا برقادین سچہجک۔ ہللاسده، فہتدہ،
شہرلیمزی بکلین قہرمانلرک برچوق کوزلہ
قیزلری وار۔ ایشہ بو قیزلردن برنی نکاحلہ
الاجم۔ کندیہ سوکیلر بر ارقاداش یایاجم۔
عالیجناب قلمک بکانہ آرزوسی نکاحلہ برقادین
آلمی بابام اختیار بہلہ نک طوبلادینی ٹرولردن
استفادہ ایتکدر۔ نہ آقہالیر گلزدن اولکی
صلح زمانندہ ایلوئندہ موجود اولدینی سیلہ نیلن
یوک ٹرولر، نہدہ قایلرلہ چوریلنی ٹودہ کی
آبولون معبدندہ بولونان خزینلر، هیچ،
هیچ برنی حیاتمک ہاسیلہ بر دکلدہر۔ برچوق
اوکوز، سمیز قویون سورولری، صاجاقلر،
آٹون یالی آتلر ہر وقت اہلہ کچہ یایر؛ فقط
روح بر کرہ دوداقلریمزک آراسندن چیقوب
کندیہ نہطوتولاییلر، نہدہ کری کتیریلہ ییلر۔
آنہم، کوموش آیاقلی معبود تقیس، ٹولوم
ایچون ایک طالع اولدینی بکا سویلدی۔ اگر
ٹرووالیرک شہری اوکندی قایر، دوکوشورسہم
اویہ دونہمہجک۔ فقط شرف ایدی اولاجق۔
اگر اویہ، وطنمک سوکیل طوراغندہ ورسہم
بوتون شرفی قاب ایدہجک۔ فقط چوق
یاشیاجم۔ ٹولوم نی اوزون سہلردن، چوق
اختیارلادقدن سوکرا کلوب بولاجق۔ اوت،
آقہالیرہ توصیم وطنلرینہ دوتمکدر۔ ایلونک
سوک کوتی اصلا کوردمہ چکسکز؛ قدرکہ
کورلہن زوس اونی کندی آلرلہ حمایتیدیور،
اہالیسہ بو یوک برجسارت وریور۔ ہایدی،
ہم جواجی قوماندانلرہ کوتوریکز۔ بو سزک

اسیر فلان ینہ، کندی قاریی سویوردم۔
آغانمون کندی ایلہ ہم مکافاتی آلدی،
قاریی بندن چالیدی۔ آرتق نی نہ آلدنا بیلیر،
نہدہ قاندریابیلیر... چونکہ شہمدی عظم ہاشمہ
کادی، ائی اودیس! سنک، ٹونہ کی بادشاہلرہ،
یاقچی آلہ لردن کیلری ناصل اوزاقلشدہ راجغی
آغانمون بردہ نسین۔ ہنسز برچوق ایشہ
کیریشدی۔ بردیوار یایدی۔ قازقلرلہ طوتدو۔
رولش درین، کنیش بر خندک قازدی۔ فقط
انسانلری ٹولورہن ہکتورک شدنی اوکٹہ
کچہمدی۔ بن آقہالیرلہ برابر دوکوشورکن
ہکتور قلمہدن صیق صیق چقامازدی، سہس
قایلرینک اوکندن، قاین آغانجک دیندن
آبرلامازدی۔ بر دفعہ اورادہ نی بکلہدی۔
آلڈن کوچ قورتلیدی۔ مادامکہ آرتق آلتی
ہکتورلہ دوکوشمک ایستہ میورم، یارین، زوسلہ
ٹونہ کی معبودلرہ قوربانلرور دکن سوکرا بولکو
کیلریی دہ کیزہ سورہجک۔ اگر ایسترسہ،
صباحلین ایرکندن، کورہ کیلریمک غریبہ
کیلریمک، بالی دولو ہلہلہ سپون اوزرندہ
یوزدیکنی کورورسک! اگر دنیای صاران
بوسیدون کوزلہ برہوا نصیب ایدہرسہ اوچ
کون ایچندہ بولق فتیہ ورازاجم۔ بوراہ
فلا کتمہ کلیرن راقدین ٹرولرہپ اورادہ...
طالعکم بکا احسان ایتدیک آٹونی، قیرمزی
طونجی، کوزلہ قادیلری، بارلایان دمیری
اوراہ کوتورہجک۔ آغانمونک ویردیک مکافاتہ
کلنجہ اونی ینہ کندی کیری آلدی۔ اوکا بو
سویلدکریی ہر کسک اوکندہ ٹکراوا... دہ۔
بر داہا دوکوشجیلردن برنی آلداتمہ قانقدینی
آقہالیر قیزسینلر۔ اوندہ واقعہ برکوبک کستاخانی
وارد۔ فقط ینہ ہم یوزہ باقیہ جسارت
ایدہم۔ آرتق اونکہ هیچ برایشہ کیریشم۔
زیرا ہی آلداندی، ہم مختیر ایتدی۔ آرتق
یتہ... کندی قانعلہ قالسین۔ چونکہ حکیم
زوس اونک عقلی آلدی۔ ویرہجکی ہدیہلرہ
لعنت اولسون۔ کندنندہ ٹولوم قادار نفرت
ایدیورم۔ بکا بوتون ماللرینک اون بکرمی قات
فضلہ سنی ورسہ، اورقومندہ یاخود مصردہ کی
یوز قاپلی تہسہدہ، کہ ہر قاپسندن آئی